

ASHTAVAKRA GITA CHAPTER 16

aṣṭāvakra uvācha □

āchakṣva śarṇu vā tāta nānāśāstrāṇyanēkaśah □
tathāpi na tava svāsthyaṁ sarvavismaraṇād ṛtē □ 16-1□

bhōgam karma samādhīm vā kuru vijña tathāpi tē □
chittam nirastasarvāśamatyartham rōchayiṣyati □ 16-2□

āyāsātsakalō duḥkhī nainaṁ jānāti kaśchana □
anēnaivōpadēśēna dhanyah prāpnōti nirvṛtim □ 16-3□

vyāpārē khidyatē yastu nimēśōnmēśayōrapi □
tasyālasya dhurīṇasya sukham nānyasya kasyachit □ 16-4□

idam kṛtamidam nēti dvandvairmuktam yadā manah □
dharmārthakāmamōkṣēsu nirapēkṣam tadā bhavēt □ 16-5□

viraktō viṣayadvēṣṭā rāgī viṣayalōlupah □
grahamōkṣavihīnastu na viraktō na rāgavān □ 16-6□

hēyōpādēyatā tāvatsaṁsāraviṭapāṇkuraḥ □
spṛhā jīvati yāvad vai nirvichāradaśāspadam □ 16-7□

pravṛttau jāyatē rāgō nirvṛttau dvēṣa ēva hi □
nirdvandvō bālavad dhīmān ēvamēva vyavasthitah □ 16-8□

hātumichChati saṁsāram rāgī duḥkhajihāsayā □
vītarāgō hi nirduhkhastasminnapi na khidyati □ 16-9□

yasyābhimānō mōkṣē'pi dēhē'pi māmatā tathā □
na cha jñānī na vā yōgī kēvalam duḥkhabhāgasau □ 16-10□

harō yadyupadēṣṭā tē hariḥ kamalajō'pi vā □
tathāpi na tava svāsthyaṁ sarvavismaraṇādṛtē □ 16-11□